

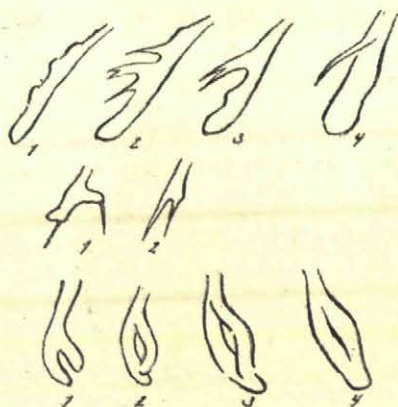

Fig. 3. *Heleopera rosea*: verschillende actie van de schijnvoetjes.

groef duidt nog de plaats aan, waar de versmelting plaats vond.

Heleopera rosea is door Penard het eerst aangetroffen in Veenmos nabij het meer van Genève. In Nederland werd hij tot dusver niet gesignaleerd. De exemplaren hierboven beschreven werden gevonden in Veenmos, afkomstig uit het Entersche veen (Overijssel) en van den Zijpeberg (nabij Rheden). Op beide vindplaatsen bleken ze vrij talrijk. Mogelijk heeft iemand *H. rosea* ook elders aangetroffen?

Brummen.

A. A. DE GROOT.

OP VOGELEXCURSIE BIJ KAMPEN.

DE zaagbekken, die ik den heelen winter van uit ons huis op de rivier waar kon nemen, waren verdwenen; slechts 'n enkel nonnetje zwom er nog rond en luid riepen nu de scholeksters, in snelle vaart elkaar najagend van de eene krib naar de andere.

Deze heerlijke eerste Lente-Zondag lokte me als 't ware van zelf naar 't Kampereiland, waar 'k in een tijd niet geweest was. En zoo stonden we weldra aan 't veer bij Sevelingen, aan het Ganzediep; 't eenige antwoord op mijn gebel was de roep van 'n wulp, maar eindelijk kwam dan toch op mijn herhaald gelui de veerknecht doodbedaard aangekuierd, zeker opgeschrikt uit zijn Zondagmiddagslaapje; maar 'k mocht nog niet klagen, want ik herinnerde me weer levendig dien keer toen ik ergens aan de Ketelmond wou overvaren, dat de veerman geen tijd had, daar eerst „de koe moest kalveren” (!); een schipper was toen echter zoo vriendelijk even als veerman te fungeeren.

Aan den overkant gekomen, lieten we 't Ganzediep rechts liggen en fietsten langs school en kerkje naar 't Noorddiep, een der doode IJselmonden.

Dit bleven we nu volgen en weldra zagen we de eerste futen, uitgedost in hun bruijloftskleed; minstens drie paar kregen we te zien.

Verderop zwommen wel honderd kuifeendjes; duidelijk kon je zelfs met 't bloote oog 't leuke kuifje der woerden waarnemen. Hier verdwijnt 't Noorddiep met een duiker onder den dijk om 't water te loozen in 't uitgebreide riet- en biezenveld, dat zich langs heel het eiland uitstrekt. Juist aan dat rietland heeft 't Kampereiland zijn vogelroem te danken.

We liepen den dijk over en sloegen daarop 'n wegje in, midden tusschen de rietwildernis gelegen.

Eigenlijk is het een soort krib, die van lieverlede begroeid is en nu en dan met puin opgehoogd wordt, wat het loopen niet bepaald vergemakkelijkt.

Weldra klonk 't gebrul der roerdompen, rietgorzen vlogen heen en weer en boven ons cirkelden vijf kiekendieven, die hier meer voorkomen dan ergens elders naar mijn meening. Erg schuw zijn ze niet, vaak vliegen ze vlak langs je heen.

't Was er nog vrij kaal, al begon 't jonge riet al op te komen tusschen de oude stengels door.

Aan beide zijden strekken zich groote biezencplexen uit, door kanaaltjes en plassen onderbroken; elk jaar wordt de helft in perceelen verhuurd. Dan staat de dijk vol primitieve tentjes, waar de biezensnijders, meest Genemuiders, huizen met heel hun gezin.

Zelfs kippen en honden brengen ze mee. Met punters boomen ze door de vaarten naar het veld, waar ze, tot de heupen in 't water staande, de biezen snijden. Als je daar dan roeit tusschen 't hooge riet, waar de moerasplanten welig groeien en zich vaak als lianen tusschen alles doorslingeren, terwijl groote zwermen oeverzwaluwen op de muggenjacht zijn en de jonge koetjes haastig 'n goed heenkomen zoeken, dan kom je telkens 'n zwaar beladen praam tegen met prachtige donkere biezen.

Maar 'k zie die menschen daar niet graag, want massa's eieren halen ze uit, vooral als de eerste legsels door stormweer verloren zijn geraakt en de meeste koeten en futen pas weer eieren hebben.

Onophoudelijk keften de koeten en klonk 't geheimzinnige roerdompgebrul. 'n Paar baardmeesjes klauterden langs de rietstengels op en neer en een watersnip vloog „etschend" weg.

Na een groot kwartier arriveerden we op 't kleine eilandje, waar de krib heen voert, „de Ramspol" geheeten en vóór ons strekte zich de zee uit, glad als 'n spiegel. Massa's riet(?)-ganzen kwamen op de wieden. Bij de kleine zandbank die ver in zee uitloopt gingen we zitten: vóór ons doemde, in 'n lichte waas gehuld, Schokland op; groote scharen eenden dreven voor de kust: kuifeendjes, toppers, prachtige pijlstaarten en vele anderen.

En vlak bij ons, op zij, lagen vijftien wilde zwanen, met den kop in de veeren. Slechts wanneer ik ze met mijn 12 × kijker wat al te onbescheiden fixeerde, hieven 'n paar de kop op of ze wilden zeggen, wat moet dat daar", maar even later dreven ze dan weer als zoo vele witte eilandjes in 't water.

't Geroep der steltlooptjes was niet van de lucht; 't leek wel of ze al die wintervogels wilden overtuigen dat 't lente was.

Te gauw naar mijn zin moesten we weg, om op tijd terug te zijn. Maar Dinsdagmorgen waren we al weer vroeg aan zee tusschen Elburg en Kampen; ook daar wemelde 't nog van trekeenden en ook zwanen kreeg ik in mijn kijker.

'n Paar goudplevieren zaten in de polder; nu en dan vertoonde zich 'n aalscholver, zeker van de eendenkooi bij Kampnieuwstad, waar 'n aantal schollewaars hun nesten hebben tusschen die der reigers, sinds ze een jaar of vijf geleden elders verdreven werden, maar ook hier hangt 't zwaard van Damocles boven hun hoofd. 't Is te hopen dat Natuurmonumenten of Vogelbescherming daarover het „veto" nog eens zullen uitspreken. Ze komen zelfs in den IJssel vlak vóór de stad hun voedsel zoeken. ¹⁾

Woensdagmorgen gingen we voor de tweede maal naar 't eiland; 't was ongewoon warm voor dezen tijd. Er waren nu veel meer futen in 't Noorddiep en de paartijd nam blijkbaar een aanvang. Telkens zwommen er twee naar elkaar toe en als ze dan bijna met den snavel elkaar raakten, begonnen ze ieder zichzelf in den hals te pikken, en schudden daarna heel typisch met de kop heen en weer, waarbij snavel en kuif schitterden in 't zonlicht. De een liet een soort gekraai hooren en schoot plotseling over 't water met half uitgespreide vleugels 'n eind weg. Toen verscheen 'n derde op 't tooneel, die eerst van verre steeds 'n eigenaardig geluid maakte, net of een hoop spijkers in een ijzeren bakje op en neer geschud werden. Een hevig gevecht volgde, waarbij 't water hoog opspatte, zelfs onder de oppervlakte duurde het voort.

De alleen geblevene ('t wijfje?) zwom nu rond met hals en snavel recht vooruit, zoodat de kraag affhing in 't water en liet een langdurig eenigzins klagend geluid hooren.

En dat alles gebeurde op hoogstens een meter of twintig afstand, zonder dat ze zich iets aan ons gelegen lieten liggen.

Een paar anderen, verderop, waren ook geheel in hun minnespel verdiept en overal langs 't water klonk het futengeriep.

Bij 't sluisje wemelde het nog van kuifeendjes met enkele toppers en nauwelijks waren we op 't wegje naar de Ramspol of verscheiden kuikendieven kwamen kijken, wat we in

1) Dit jaar zijn er volgens den kooiker wel 300 nesten, terwijl de reigers in aantal afnemen. Hiervan kan ik me 17 April persoonlijk overtuigen.

hun domein uitvoerden. Een vliegmaschine snorde in de lucht en joeg blijkbaar alle ganzen van zee op, want weldra kwamen ze aan zetten, in breede colonnes, wel een vijftig van ieder minstens 15 stuks! Ook de eenden kwamen in actie, met 't gevolg dat toen we aan zee kwamen, ze allen veel verdevan de kust lagen. Nu en dan kwam er 'n troepje over, meest kuifeendjes. Alleen de zwanen stoorden zich nergens aan en bleven waar ze waren, een kleine vijf en twintig in getal met verscheiden donker gekleurde jongen. Ook nu was 't geluid der steltlooptjes niet van de lucht; 'k geloof beslist dat heel Schokland er vol van zat. Onderwijl begon de wind op te steken, wat we 't eerst merkten aan 't plotselinge golfgeklots. Daar konden we mooi van profiteeren en een goed uur later waren we al in Kampen terug.

Maar ook daar is genoeg te beleven! Wie hoort, zooals hier, de roerdomp van uit zijn huis brullen op stille zomeravonden, terwijl zwarte sterntjes vlak bij de kade aan 't visschen zijn en wie kan 's winter's dood op zijn gemak, desnoods in een luie fauteuil, zoomaar van uit zijn werkkamer, zaagbekken, nonnetjes en andere duikeenden bestudeeren?

En zoo zat ik ook Donderdag (29 Maart) binnen vijftien minuten midden in 't vogel-eldorado. Nauwelijks was ik van mijn fiets gestapt, of daar vlogen de watersnippen al voor me op, hier een, daar een, altijd vóór ik ze in de gaten had. Van 't najaar vooral waren er massa's, later in den tijd ook de zwijgzame bokjes.

Op 't weiland had beslist een kievit zijn nest, maar 't was er zoo drassig, dat ik er tot de bovenrand van mijn schoenen inzakte. Toen besloot ik in 't riet eens een kijkje te gaan nemen. Heele smalle paadjes, waar je net kunt staan, loopen langs diepe plassen waar de klei voor de nabijgelegen steenbakkerij uitgegraven is. De meeste dier plassen zitten 's zomers vol waterscheeren, waartusschen de zwarte sterns hun nesten bouwen.

Sinds ik op één der paadjes een woudaapjesnest vond, heb ik daar altijd een zwak voor; een mensch is nu eenmaal bijgeloovig! En zoo beproefde ik er nu mijn geluk ook weer; met moeite kwam ik vooruit, me vasthoudend aan de dorre rietstengels, telkens springend van de eene verhevenheid op de andere, daar ook de paadjes nu deels onder water stonden.

Gelukkig waren er nu geen legers van miljoenen muggen om je reeds zoo bedreigde leven, 't laatste beetje comfort te ontnemen! Juist werkte ik me door een groote wilgenstruik heen, die den weg versperde, toen vlak vóór me een roerdomp onhoorbaar opvloog; nauwelijks had ik weer een stap gedaan of daar ging nummer twee de lucht in. Dat waren blijkbaar dezelfde twee, die we een maand geleden op ons gemak van af den rivierdijk konden bewonderen. Vooral als 't koud is, zijn ze erg mak: eens liep ik met m'n hond aan den dijk toen ik meende dat er een kip liep van de boerderij er vlak bij, gauw lijnde ik hem aan, daar hij toen geen kip met rust kon laten, maar net was dat gebeurd, of onze vermeende huiskip wiekte kalm weg, zich ontpoppend als een roerdomp. ¹⁾

Op een gegeven moment was de afstand te groot voor een gewone stap, zoodat een wel overwogen sprong noodzakelijk werd. Met 't noodige gekraak van 't brooze riet, belandde ik waar 'k wezen wou, toen meteen een wilde eend verschrikt opvloog, een wijfje. Even gezocht en ja daar zat 't nest met 4 eieren aan een dwarspaadje, dons was er nog niet in. 't Lag er wel wat open, maar veel menschen komen er nogal niet, daarde eigenaar van de steenbakkerij, die mij er vrijen toegang gaf, 't laat bewaken door de baas van de fabriek, en ook de rijksveldwachters vertoonen er zich wel eens.

'k Liep gauw door en maakte alleen even een schetsje van den loop der paadjes, wat wel noodig is, daar de meeste doodloopen. Zoo ben ik wel eens een half uur druk geweest om een uitgang te vinden; orienteeren ging niet, daar 't meer dan manshooge riet 't uitzicht belette. Nu was dat heel gemakkelijk en een kwartier later zat ik al weer hoog en droog thuis.

Kampen, 30-3-'23.

C. G. B. TEN KATE.

1) 13 April was ik zoo gelukkig het nest van bovengenoemd roerdompmaal te vinden in 't nog geheel dorre riet. Het bevatte 5 eieren, die blijkbaar reeds bebroed werden. Den volgenden dag slaagden we er in het te kieken. Ook vond ik toen reeds twee koetennesten, een met 8 eieren.